پیک آسمان
پیک آسمان: مدیرمسئول
سردبیر: محمدرضا نوروزی
مدیر اجرایی: فاطمه کریمی
طراح گرافیک: علی‌رضا بهمنی
عکاس: حمید صفایی
نشانی: خیابان ۱۲ فروردین، کوچهٔ ۷، پلاک ۱۴

ویژه‌نامهٔ نوروز

نوروز در کوچه‌های قدیم

نوروز که امروز با تحویل سال در لحظه‌ای دقیق جشن گرفته می‌شود، در گذشته مراسم چند روزه‌ای داشت که از آخرین چهارشنبهٔ سال آغاز می‌شد. در کوچه‌های محله‌ها، بوی اسفند و سیر داغ همه‌جا پیچیده بود و صدای ترقه‌ها تا نیمه‌شب قطع نمی‌شد. بچه‌ها کیسه‌های کوچک به دست از خانه‌ای به خانه‌ای می‌رفتند و آجیل و شیرینی می‌گرفتند.

در خانه‌ها هفته‌ها پیش از عید خانه‌تکانی شروع می‌شد. فرش‌ها را از پنجره‌ها آویزان می‌کردند، مسی‌ها را با خاکستر و لیمو برق می‌انداختند و پرده‌های تازه می‌دوختند. مادرها و دخترها شب‌ها تا دیروقت کنار هم می‌نشستند تا لباس نو برای روز اول سال آماده شود. کسی که لباس نو نداشت، دلش بیشتر از همه می‌گرفت.

سفره‌ی هفت‌سین هم کار ساده‌ای نبود. هر سین نمادی داشت و هر خانواده‌ای سلیقه‌ی خودش را در چیدن آن نشان می‌داد. سنجد را از درخت پیر حیاط می‌چیدند، سیب را برای سلامتی می‌گذاشتند و سبزه را چند روز پیش در سینی سبز می‌کاشتند تا روز عید آماده باشد. آینه و شمع هم کنار سفره می‌نشست تا نور و روشنایی را نشان بدهد.

لحظهٔ تحویل سال برای همه هیجان‌انگیز بود. بزرگ‌ترها دور سفره جمع می‌شدند، بچه‌ها ساکت می‌ماندند و همه به ساعت نگاه می‌کردند. با اعلام سال نو، صلوات فرستاده می‌شد و بعد از آن دید و بازدید شروع می‌شد. کوچک‌ترها دست بزرگ‌ترها را می‌بوسیدند و عیدی می‌گرفتند. این لحظه برای بسیاری از خانواده‌ها هنوز مهم‌ترین لحظهٔ سال است.

روز اول سال، همه لباس نو می‌پوشیدند و به دید و بازدید می‌رفتند. در هر خانه چند دقیقه‌ای می‌نشستند، چای می‌خوردند و از حال و روز هم می‌پرسیدند. کسی که از او عیدی گرفته بود، باید به خانه‌ی او هم می‌رفت. به همین دلیل، روز اول عید گاهی تا شب ادامه پیدا می‌کرد و پاهای بچه‌ها از دویدن درد می‌گرفت.

سیزده‌بدر روز بعد، روز بیرون رفتن بود. خانواده‌ها سبزه‌ها را با خود به دشت یا کنار رودخانه می‌بردند، گره می‌زدند و رها می‌کردند. این کار نشانه‌ی دور کردن نحوست بود. امروز بسیاری از این رسم‌ها تغییر کرده‌اند، اما هنوز در خیلی از خانه‌ها همان حال و هوای قدیمی را می‌توان پیدا کرد.

نوروز در کوچه‌های قدیم

گنجینهٔ موزه‌ها
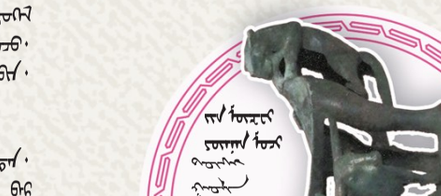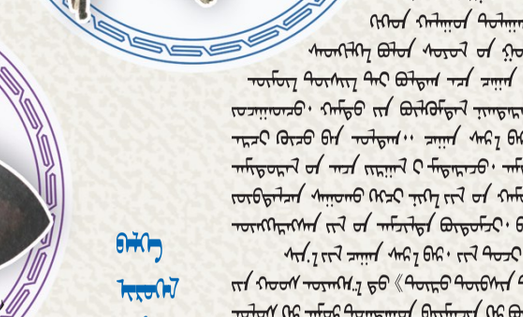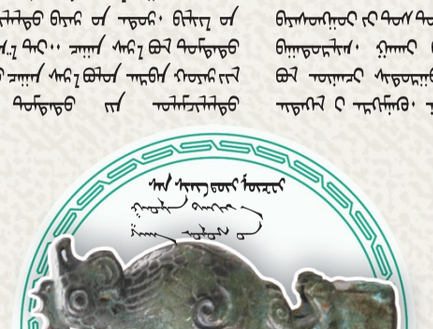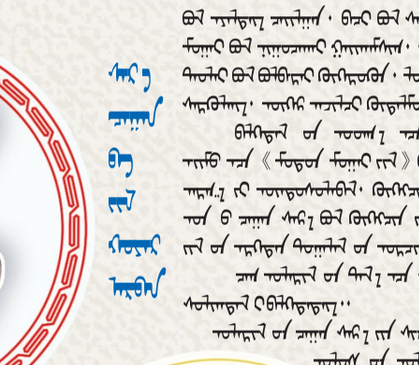
۵ شاهکار برتر موزه‌های ایران در سال ۱۴۰۰ — رتبه‌بندی نخستین جشنوارهٔ ملی گنجینه‌های موزه‌ای